

Jandarma kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 22/VI/1930 - Sayı : 1526)

№ 1706

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Jandarması umumî emniyet ve asayiş korumağa, kanun ve nizamlar hükümlerinin icrasını temine ve bunlara müstenit Hükümet emirlerini ifaya memur müsellâh ve askerî bir inzibat kuvvetidir. Silâhı ordu silâhının aynıdır.

İKİNCİ MADDE — Jandarmanın vazife ve hizmet itibarıyla mercii Dahiliye Vekâletidir. Askerî talimü terbiye hususunda Büyük Erkânı Harbiye Reisliğine, silâh ve mühimmatı, seferberlik ve seferde ordu emrine intikal edeceklerin maaş, iâşe ve elbise ve teçizatı ve bilûmum masarifatı hususlarında ordudakinin aynı olmak üzere Millî Müdafaa Vekâletine, emniyet ve asayiş işleriyle diğer bütün muamelelerde Dahiliye Vekâletine merbuttur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Seferde ordueğine geçecek aksam ve bunların seferî vazifeleri ve yine bunların yerine jandarmanın sureti ikmâl ve takviyesi seferberlik kanunu mucibince seferberlik talimatnamesinde gösterilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Jandarma zapturaptında ve hususî kanunlarla gösterilmemiş zat işlerinde, askerî kanun ve nizamnamelere tabidir.

BEŞİNCİ MADDE — Hazaarda umum Jandarmanın ve seferde Jandarma olarak ifayı vazife edecek aksamın idare ve kumandası, kolordu kumandanı sıfat ve salâhiyetinde bulunan Umum jandarma kumandanına aittir.

ALTINCI MADDE — Umum jandarma kumandanı usulü veçhile Millî Müdafaa vekâletinin muvafakati alınmak şartıyla Dahiliye vekilinin intihap ve inhası ve Reisiühurun tasdikile tayin olunur.

Umum jandarma kumandan muavini Dahiliye vekilinin inhası ve Reisiühurun tasdikile tayin olunur.

YEDİNCİ MADDE — Umum Jandarma Kumandanlığı Erkânı Harbiye Risi, orduya irtibatı baki kalmak üzere ordudan alınır. Her hangi bir şube müdüriyetine ordudan erkânı harp zabiti alındığı takdirde ordu ile irtibatı baki kalır.

SEKİZİNCİ MADDE — Binbaşidan yukarı rütbeliler ve muadilleri Dahiliye Vekilinin inhası ve Reisiühurun tasdikile, binbaşı ve binbaşidan küçük rütbeliler ve muadilleri Umum Jandarma Kumandanının inhası ve Dahiliye Vekilinin tasdikile tayin olunur.

DOKUZUNCU MADDE — Jandarma kuruluşları mülkî teşkilâta tabidir. Kadrolarının tertip ve tevzii Dahiliye Vekâletince yapılır. İcâbında seyyar ve sabit olarak toplu kıt'alar da teşkil olunur. Toplu kuvvetlerin kısmen veya tamamen ilgasile sabit kuvvetlere ilâvesi ve sabit kuvvetlerden toplu kuvvetler teşkili halinde Büyük Erkânı Harbiye Reisliğine malûmat verilir.

ONUNCU MADDE — Jandarma teftiş mntakaları Dahiliye Vekâletince tesbit olunur ve bu mntakalara liva ve miralay rütbesinde müfettişler tayin edilir.

ON BİRİNCİ MADDE — Jandarma zabitleri, her sene mektep masrafları jan-

darma bütçesinden Millî Müdafaa bütçesine nakledilmek şartile Mektebi Harbiyeden neşet edenlerden ve bir de 23 üncü madde mucibince ordunun muvazzaf muharip sınıfı yüzbaşı ve birinci mülâzimlerinden verilir. Her sene bu ihtiyaç Dahiliye Vekâletince tesbit ve Millî Müdafaa vekâletince ordu ve jandarma ihtiyacı mütevaziyen nazarı itibare alınarak temin olunur.

ON İKİNCİ MADDE — Jandarma zabitan ve memurlarının meratip silsilesi ve terfileri orduda olduğu gibidir ve her rütbe sahibi ordu kıt'alarında maaşlarını Jandarma bütçesinden almak üzere bir sicil müddeti kadar ordu zabitan ve memurları gibi kıt'a stajını yapar. Ordudan alacağı sicillerle jandarmada tutulmakta olan siciller karşılaştırılıp her ikisi muvafık olanlar ordudaki hemnasıplarıyla birlikte, Dahiliye vekâletince tanzim edilecek terfi defteri mucibince, münhalâta terfi ederler. Mektebi Harbiyede ikmali tahsil etmemiş ve fakat Mektebi Harbiyeye girmek şartını haiz bulunmuş olanların, kıt'a stajlarından evvel Mektebi Harbiyeye sevk edilip ikmali tahsil etmeleri şarttır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Jandarma zabıt ve memurlarının Devlet kanunlarında tebdile mesaj gösterilen ahvalden maada ancak terfi, sıhhi esbap, kadro ve asiye sebepleriyle mevkileri Dahiliye vekâletince tebdil olunabilir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Jandarma zabıtları emniyet ve asayiş muhafaza kavanin ve nizamını Devletin icrayı ahkâmını temine müteallik vazifelerinden dolayı mahallin en büyük mülkiye memurunun emri altındadır. Jandarma zabıtları maiyetlerinin idaresinden, inzibat ve talimî terbiyeleri esliha ve teçizat ve vazai fi umuniyelerinden kendi jandarma mafevklerine karşı mes'uldür. Talimî terbiye esliha ve teçizat keyfiyetlerinden dolayı kolordu kumandanlarının verecekleri program mucibince mintakalarında buldukları alay ve daha mafevk askerî kıt'a kumandanlarının teftişlerine de tabidirler. Ancak taltif veya tecziyeleri kendi jandarma âmirleri vasıtasile yapılır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Jandarma zabıtları umumiyetle atlıdır. Hayvanları Devletçe tedarik olunur ve maliyet bedelleri zabıttandan üç sene zarfında taksitle istirdat edilir ve Devletçe beslenir.

ON ALTINCI MADDE — Jandarma nefer, onbaşı, sınıf ve gedikli küçük zabıtlarının menbaları, kaydi kabul, hizmet müddetleri, terfileri ile maaş, tahsisat ve iâşe usulleri hususî kanunlarına göre dir.

ON YEDİNCİ MADDE — Jandarma zabıt ve memurlar ile gedikli küçük zabıt ve efradı, askerî ceza kanununa tevfi kan askerî mahkemelerde muhakeme olunurlar Şukadar ki, bunların muhakemesinde bir jandarma zabıtî âza olarak bulunur.

Askerî ceza kanununun 171 inci maddesine merbut cetvelde disiplin âmirleri için gösterilen ceza vermek salâhiyetini jandarma zabıt, küçük zabıt ve onbaşılarda haizdir. Mülkî ve adlî vazai fi ve hidemattan mütehaddis suçlar, usulü mahsusları dairesinde kavanini mahsusuna tabidir.

Jandarmanın mülkî vazifelerine temas eden ve disiplin cezasını müstelzim olan hareketlerine valiler muttali oldukta bu hareketlerini vilâyet jandarma kumandanlığına bildirirler. Jandarma kumandanı bu gibiler hakkında askerî disiplin cezasını salâhiyeti dairesinde tatbik eder ve valiye malûmat verir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Kanun ve nizamnamelerin ve bunlara müstenit salâhiyettar makamlardan verilen emirlerin mükellef tutmadığı hiç bir iş jandarmadan istenemez ve jandarma hiç bir suretle esas vazifesi haricinde kullanılamaz.

ON DOKUZUNCU MADDE — Toplu kıt'alar efradının bineklerle mekkâre ve koşum hayvanları tarafı Hükûmetten ve sabit kıt'alar süvari efradının hayvanları kendilerince temin olunur. Her iki surette tedarik olunacak hayvanların işeleri Devlete aittir.

YIRMİNCİ MADDE — Jandarmanın nakliye, muhabere, mefruşat, tenvir ve teshin vesaiti ve kırtasiyesi, efradın melbusatı, efrat ve hayvanatın teçhizatı ve sair masarifatı umumiyetle Devletçe verilir.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Yeni efrat mekteplerinin müdür ve heyeti talimiyelerini teşkil edecek zabitan, ordu ile irtibatları baki kalmak üzere jandarmanın talebi nisbetinde verilir. Meslekî tedrisatta bulunacaklar jandarma zabitanı meyanından intihap olunurlar.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Seyyar jandarma kıtaatının kumandan ve zabitanı da Dahiliye vekâletinden talep edildiği takdirde talep nisbetinde ordu ile irtibatları baki kalmak üzere ordudan verilebilir.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Ordudan verilen zabitanın iki ilâ üç sene zarfında arzu edenler Umum Jandarma Kumandanlığının muvafakati ile jandarmaya tamamen nakledilerek ordudan irtibatları katedilir. Bu müddet zarfında jandarmaya geçmemiş olanlar orduya iltihak ettirilir.

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Ordu zabitanından ordu ile irtibatı baki kalmak üzere jandarmada istihdam edilenlerin terfileri ordu dahilinde yapılır. Jandarmada müstahdem oldukları müddet zarfında hizmetlerine ve tavru hareketlerine dair jandarmadan verilecek mütemmin sicil orduca muamelâtı zatiyelerinde nazarı dikkate alınır.

YIRMİ BEŞİNCİ MADDE — Orduya irtibatı baki kalmak üzere jandarmada müstahdem bulunan zabitan jandarma üniforması taşır.

YIRMİ ALTINCI MADDE — Bu kanunun teşkilât ve vazaif ve hususatı sairesi nizamname ve talimatnameler ile tesbit olunur.

YIRMİ YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun terfie ait hükümlerile 15 inci madde hükmü 1 haziran 1931 senesinden muteberdir.

YIRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Jandarmanın adlî vazifelerinde ceza usul leri muhakemesi kanunundaki ahkâm baki kalmak üzere 9 kânunusani 1319 tarihli jandarma nizamnamesile 28 kânunusani 1327 tarihli jandarma kanunu muvakkati, 13 teşrinievvel 1333 tarihli jandarmanın vezaif ve teşkilâtı esasıyesile ciheti merbutiyeti hakkındaki kararname ile 15 mayıs 1335 tarihli kararname ve diğer kanun ve nizamnamelerin işbu kanuna mugayir olan ahkâmı mülğadır.

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

OTUZUNCU MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri memurdur.

18 haziran 1930

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - VI - 1930 ve 1/735
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	18 - VI - 1930 ve 4/288
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 20 86,132,178:181
<i>Bu kanunla ilişkisi olan kanunların numaraları:</i>	:	1211,1631,1632